

Reglering av Finnveras finansieringsverksamhet

Innehåll

1. Finnveras relation till staten
2. Finnveras finansieringsverksamhet regleras av författningsramarna
3. Finnveras lagstadgade uppgifter
4. Finnveras bevillningsfullmakt
5. Begränsningar av företagsstorleken
6. Branschbegränsningar
7. Regler för statligt stöd
 - i. Vad gäller det?
 - ii. Stöd som ingår i Finnveras finansiering
 - iii. Vilka praktiska effekter har reglerna för statligt stöd?
 - iv. Finansiering av företag i svårigheter

15.9.2011

Finnveras relation till finska staten

- Finnveras roll som offentlig finansiär bygger särskilt på följande omständigheter:
 - Staten äger hela aktiestocken i Finnvera.
 - En del av den finansiering som Finnvera beviljar kan innehålla statens räntestöd eller borgensprovisionsstöd. Finnvera förmedlar detta stöd till sitt fulla belopp till kunderna.
 - Staten täcker en del av Finnveras kredit- och borgensförluster, vilket möjliggör en större risktagning.
 - Staten ansvarar i sista hand direkt för Finnveras borgen och exportgarantier.
 - Staten går i borgen för Finnveras egen kapitalanskaffning.
- Finnvera ska i all sin finansieringsverksamhet iaktta EU:s regler för statligt stöd, eftersom staten innehar en viktig roll i Finnveras verksamhet.

Bestämmelser som styr Finnvera

- Specialbestämmelser som gäller Finnvera:
 - Lag om grundandet av Finnvera (442/1998)
 - Lag om Finnvera som aktiebolag (443/1998)
 - Lag om Finnveras verksamhet (445/1998)
- Lagar som gäller exportgarantiverksamheten:
 - Lag om statsgarantifonden (444/1998)
 - Lag om statliga exportgarantier (422/2001)
 - Lag om statsgarantier för företag som idkar skeppsbyggnads- eller rederirörelse (573/1972)
- EU-lagstiftning och internationella bestämmelser om Finnveras finansieringsverksamhet:
 - Bestämmelser om statligt stöd enligt den europeiska konkurrenslagstiftningen:
 - OECD- och WTO-bestämmelser om exportgarantiverksamheten
 - Europeiska kommissionens beslut om Finnveras inkomstskattefrihet
- Statsrådets förbindelser och ministeriets beslut:
 - Statsrådets förbindelser till Finnvera angående ersättningar för kredit- och borgensförluster, räntestöd och borgensprovisionsstöd
 - Ägar- och näringspolitiska mål som årligen ställs upp för Finnvera av Arbets- och näringsministeriet samt annan ägarstyrning
- Förvaltningsrättsligt regelverk som tillämpas delvis i Finnveras verksamhet
 - Förvaltningslag
 - Språklag
 - Upphandlingslag

Finnveras lagstadgade uppgifter

- Finnvera tillhandahåller finansieringstjänster för att
 - speciellt främja och utveckla de små och medelstora företagens verksamhet
 - främja export och internationalisering i företagen
 - främja verkställandet av statens regionalpolitiska mål
- Bolagets uppgift är att kompensera de brister som förekommer i utbudet av finansieringstjänster, och av denna anledning är huvudregeln att riskerna fördelas med andra finansiärer
- Till finansieringstjänsterna hör lån, borgen, garantier, kapitalinvesteringar och den s.k. återfinansieringen för export
- Den verksamhet som finansieras ska alltid utgöras av näringsverksamhet och bedrivs i form av ett företag

Finnveras bevilningsfullmakt

- Ansvarstaket för den inhemska finansieringen är högst **4,2 miljarder euro**
= ansvar som omfattas av statens kredit- och borgensförlustförbindelse
- Dessutom reglerar staten det årliga beviljandet av finansieringen:
 - Bevilningsfullmakten för lån med räntestöd fastställs i statens budget (bevilningsfullmakt 2010: 273 miljoner euro/2009: 243 miljoner euro)
 - Bevilningsfullmakten för lån och borgen utan räntestöd fastställs av ANM efter att ha hört statsrådets finansutskott (bevilningsfullmakt 2010: 800 miljoner euro/2009: 860 miljoner euro)
- Taket för exportgarantiansvar är → högst **12,5 miljarder euro**
- Verksamheten ska på lång sikt vara självbärande, både inom den inhemska finansieringen och inom exportfinansieringen

Begränsningar av företagsstorleken

- Finnveras inhemska finansieringsverksamhet (lån och borgen) ska främst inriktas på att finansiera små och medelstora företag
- Kommissionens definition av SMF-företag:
 - Antalet anställda är mindre än **250 OCH**
 - Omsättningen är högst **50 miljoner** euro **ELLER** balansomslutningen är högst **43 miljoner** euro
 - Dessutom ska ägarstrukturen beaktas:
 - Företagsägare med en andel på över 25 % eller en andel på över 25 % i något annat företag (ägarintresseföretag) → den andel som motsvarar ägarandelen av det andra företags nyckeltal läggs till
 - Företagsägare med en andel på över 50 % eller en andel på över 50 % i något annat företag (anknutet företag) → det andra företags alla nyckeltal läggs till
 - En ägarandel på över 25 % inom den offentliga sektorn → är inte SMF-företag
 - Kapitalinvesterarnas ägarandelar som understiger 50 % beaktas inte, medan ägarandelar som överstiger 50 % gör att alla nyckeltal av kapitalplaceraren och dennes övriga investeringar med majoritetsandel läggs till

Begränsningar av företagsstorleken

- För stora företag kan krediter och borgen endast beviljas
 - på stödområdena, om det finns speciella grunder för finansieringen.
 - utanför stödområdena, om det finns speciella grunder för finansieringen och antalet anställda i företaget är högst 500 eller företagets status som storföretag beror t.ex. på att kapitalinvesteraren är majoritetsägare.
 - för konjunkturfinsiering, om antalet anställda i företaget är högst 1 000 och företaget inte hör till samma koncern som ett storföretag.
 - för konjunkturfinsiering; även den ovannämnda maximigränsen på 1 000 personer kan överskridas på vissa särskilda villkor.
- Dessutom kan stora företag finansieras oavsett vad som ovan nämns, om det är fråga om finansiering av driftskapital för exportleveranser, leveranssäkerheter för exporten eller exportgarantier.

Branschbegränsningar

- Enligt lagen om Finnveras verksamhet omfattas följande branscher inte av finansieringsverksamheten
 1. grynderentreprenad inom byggbranschen.
 2. skogsbruk.
 3. åkerbruk och boskapsskötsel som anknyter till jordbruket.
- Reglerna för statligt stöd innehåller även branschspecifika begränsningar:
 - bl.a. kol- och stålindustrin, audiovisuell produktion, skeppsbyggnad.
 - fisket samt den fortsatta förädlingen och marknadsföringen av jordbruksprodukter omfattas av vissa särskilda bestämmelser.

EU:s regler för statligt stöd – vad gäller det?

- All offentlig finansiering kan innehålla statligt stöd som i princip är förbjudet och strikt kontrollerat i EU
- Fördraget om upprättandet och de övriga EU-normerna innehåller i praktiken ett stort antal undantag som tillåter statligt stöd som en del av den offentliga finansieringen
- I egenskap av en offentlig finansiär omfattas Finnvera av reglerna för statligt stöd, och Finnveras finansiering beviljas inom ramen för olika ”stödprogram”
- Stödprogram som tillämpas på Finnveras finansiering:
 - Finansiering av SMF-företagens investeringar → Stöd för SMF-företag/allmän förordning om gruppundantag
 - Övrig finansiering → Stöd av mindre betydelse/de minimis
 - Statligt stöd för undsättning och omstrukturering

Stöd som ingår i Finnveras finansiering

- Statligt stöd för Finnveras finansiering \neq eventuellt konkret räntestöd eller borgensprovisionsstöd för finansieringen
 - dvs. Finnveras finansiering kan innehålla statligt stöd, trots att något räntestöd/borgensprovisionsstöd inte användes alls
- Beloppet av det beräkningsmässiga statliga stöd som ingår i Finnveras finansiering beror på prissättningen
 - Den effektiva räntan/borgensprovisionen jämförs med den s.k. referensnivån, som fastställts av EU
 - Om den effektiva räntan/borgensprovisionen **överskrider** referensnivån, innehåller finansieringen inget stöd (det finns inget stödinslag)
 - Om den effektiva räntan/borgensprovisionen **underskrider** referensnivån, innehåller finansieringen stöd (det finns ett stödinslag)
 - Stödbeloppet beräknas för hela löptiden på så sätt att stödinslaget diskonteras enligt dess aktuella nettovärde

Stöd som ingår i Finnveras lånefinansiering

- **Referensränta** = av kommissionen fastställd **ränta som används som bas (IBOR12) + risktillägg**
- **som fastställs enligt företagets riskklass och de använda säkerheterna** För tillfället uppgår den ränta som används som bas till 1,24 % och risktillägget varierar mellan 0,6 % och 10 %
- Risktillägget för t.ex. nybörjarföretag är alltid minst 4,0 %, varvid den lägsta räntan utan stöd uppgår till 5,24 %
- I praktiken innehåller största delen av Finnveras lånefinansiering beräkningsmässigt stöd

Tabell som fastställer risktilläggen

Säkerhet/förlustandel

Betyg (Finnveras betyg)	Hög	Normal	Låg
Hög AAA-A (A1-A2)	60	75	100
Bra BBB (A3-B1)	75	100	220
Tillfredsställande BB (B2)	100	220	400
Låg B (B3)	220	400	650
Dålig C (C)	400	650	1 000

Beräkning av de stödinslag som ingår i borgen

- Borgen anses innehålla stöd om den borgensprovision som tas ut från företaget understiger priset utan stöd enligt tillkännagivandet om statliga garantier
- Priset utan stöd utgörs antingen av priset i den s.k. safe harbour-tabellen som ges ut i tillkännagivandet eller i undantagsfall av ”det genuina marknadspriset”
- Safe harbour-priset fastställs enligt företagets riskklass
- Det genuina marknadspriset utgörs av det pris som bankerna tar ut för motsvarande risk
- Stödbeloppet beräknas för giltighetstiden för borgen på så sätt att det stödinslag som beror på prisskillnaden diskonteras enligt dess aktuella nettovärde

Safe harbour-tabell över borgen

Betyg (Finnveras betyg)	Pris utan stöd p.a.
Hög AAA-AA	0,4 %
Hög A	0,55 %
Bra BBB	0,8 %
Tillfredsställande BB (B1)	2,0 %
Tillfredsställande BB-B+ (B2)	3,8 %
Låg B-B- (B3)	6,3 %
Dålig C	Ej safe harbour-pris

För nybörjarföretag är safe harbour-priset minst 3,8 % p.a.

Vilka praktiska effekter har reglerna för statligt stöd?

- Det beräkningsmässiga stöd som ingår i finansieringen ska anpassas till stödprogrammets maximinivåer
 - I finansieringen av SMF-företagens investeringar (stödet för SMF-företag) utgör maximinivåerna 20 % (för små företag) och 10 % (för medelstora företag) av investeringsbeloppet
 - I finansieringen av driftskapital och de stora företagens investeringar (det tillfälliga stödet/de minimis-stödet) uppgår det företagsspecifika maximala stödbeloppet till 500 000 euro/3 skatteår
 - obs. 500 000 euro ännu år 2010 → vanligen 200 000 euro
 - Vid uppföljningen av de maximala stödnivåerna ska man även beakta den övriga offentliga finansiering som beviljas för samma projekt/företag (av TE-centralerna eller Tekes, bidrag från kommunerna osv.)
 - Om stödprogrammets maximinivåer överskrids, ska finansieringsvillkoren ändras så att det beräkningsmässiga stödet minskar
- i praktiken genom att höja räntan, förkorta lånetiden eller minska lånebeloppet

Vilka praktiska effekter har reglerna för statligt stöd?

- I vissa situationer ställer reglerna för statligt stöd gränser för finansieringsandelen:
 - I fråga om borgen uppgår Finnveras maximandel av lånet eller någon annan garantiförbindelse till 80 %
 - Vid finansieringen av investeringarna uppgår den offentliga finansieringens maximandel till 75 % av den totala finansieringen, om en NTM-central beviljar investeringsstöd
- Finansiering som beviljas för samma projekt av flera offentliga aktörer ska anpassas till vissa maximinivåer
 - förutsätter samordning från finansiärernas sida
 - om en NTM-central beviljar maximistödet för ett projekt, kan Finnvera i de flesta fall inte alls bevilja lånefinansiering för projektet

Finansiering av företag i svårigheter

- Om ett företag har **förlorat mer än hälften** av sitt aktiekapital (Ab) eller sin bokförda kapitalbas (KB) och **mer än fjärdedelen** har förlorats under de senaste **12 månaderna**, eller
- Om företaget oavsett bolagsform uppfyller villkoren för att det ska kunna försättas i konkurs
 - **anses företaget vara** ett s.k. företag i svårigheter
 - Finnvera kan endast bevilja finansiering åt företag i svårigheter eller ändra villkoren för den tidigare finansieringen i följande situationer:
 1. Det är fråga om en lagstadgad företagssanering
 2. Inom ramen för det s.k. tillfälliga stödet, om företaget inte hade svårigheter den 1 juni 2008
 3. Finansieringen beviljas inom ramen för EU:s statliga stöd för undsättning och omstrukturering (i praktiken kortvarig brofinansiering och det därpå följande saneringsprogrammet)
 4. Finansieringen eller förändringen genomförs tillsammans med de aktörer som beviljat finansiering på marknadsvillkor – den erforderliga minimiandelen finansiering på marknadsvillkor är 25–50 % beroende på stödområde och företagets storlek
 5. Med lån, om räntan överskrider referensnivån (= ej stöd)